

УДК 378:373.2.011.3–051

Трофаїла Наталія Дмитрівна – аспірант кафедри психології та педагогіки розвитку дитини, Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини.

e-mail Trofaila_09@i.ua

ІННОВАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ВИХОВАТЕЛІВ ДО ЕМОЦІЙНОГО РОЗВИТКУ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ

***Анотація.** У статті розглядається необхідність використання інноваційних технологій у навчанні майбутніх вихователів, що підвищує рівень їх професійних якостей та професійну компетенцію, щодо емоційного розвитку дітей дошкільного віку. Дається визначення поняття «інновація», «інноваційні педагогічні технології». Розкрито важливість застосування інноваційних педагогічних технологій та проаналізовано можливості їх впровадження у навчальний процес вищих педагогічних закладів освіти, адже одним з найважливіших стратегічних завдань на сьогоднішньому етапі модернізації вищої освіти України є забезпечення якості підготовки спеціалістів на рівні міжнародних стандартів. Розкриваються основні методологічні вимоги, яким повинна відповідати педагогічна технологія, а також аналізуються основні групи інноваційних педагогічних технологій.*

***Ключові слова:** технології; інноваційні технології; професійна підготовка; емоційний розвиток.*

Trofaila Natalia – Postgraduate student of the Department of Psychology and Pedagogy of Child Development, Uman State Pedagogical University named after Pavlo Tychyna.

e-mail Trofaila_09@i.ua

INNOVATIVE TECHNOLOGIES OF PREPARING FUTURE EDUCATORS FOR THE EMOTIONAL DEVELOPMENT OF CHILDREN OF PRESCHOOL AGE

Summary. The article considers the necessity of using innovative technologies in the training of future educators, which increases the level of their professional qualities and professional competence regarding the emotional development of preschoolers. In the article the determination of notion is given «innovatsiya» «innovative pedagogical technologies». The basic methodological requirements which pedagogical technology must answer open up. The importance of applying innovative pedagogical technologies for the training of future educators is analyzed and the possibilities of their introduction into the educational process of higher educational institutions of education are analyzed, as one of the most important strategic tasks at the present stage of modernization of higher education in Ukraine is to ensure the quality of training of specialists at the level of international standards, which is possible provided changes in pedagogical techniques and the introduction of innovative learning technologies. Some are considered innovative methods that allow the formation of emotional development of children of preschool age. And the teacher provides guidance for the effective use of interactive technologies in the educational process in elementary school. Attention is drawn to the role of innovative educational technologies in the education and development of students, formation of their civic opinion.

Key words: technologies, innovative technologies, professional training, emotional development.

Трофаила Наталия – Аспирант кафедры психологии и педагогики развития ребенка, Уманский государственный педагогический университет им. Павла Тычины.

e-mail Trofaila_09@i.ua

ИННОВАЦИОННЫЕ ТЕХНОЛОГИИ ПОДГОТОВКИ БУДУЩИХ ВОСПИТАТЕЛЕЙ К ЭМОЦИОНАЛЬНОМУ РАЗВИТИЮ ДЕТЕЙ ДОШКОЛЬНОГО ВОЗРАСТА

Аннотация. В статье рассматривается необходимость использования инновационных технологий в обучении будущих воспитателей, что повышает уровень их профессиональных качеств и профессиональной компетенции, по эмоциональному развитию дошкольников. Дается определение понятия «инновация», «инновационные педагогические технологии». Раскрыто важность применения инновационных педагогических технологий для подготовки будущих воспитателей. Автор акцентировал внимание на том, что одним из важнейших стратегических задач на сегодняшнем этапе модернизации образования Украины является обеспечение качества подготовки специалистов на уровне международных стандартов, которое возможно при условии изменения педагогических методик и внедрение инновационных технологий обучения. Также в статье раскрываются основные методологические требования, которым должна отвечать педагогическая технология.

Ключевые слова: технологии, инновационные технологии, профессиональная подготовка, эмоциональное развитие.

Вступ: У сучасному соціально-економічному середовищі рівень вищої освіти залежатиме від результативності запровадження інноваційних технологій навчання, що ґрунтуються на нових методологічних засадах, сучасних дидактичних принципах та психолого-педагогічних теоріях. Постійне оновлення змісту та вдосконалення технологій підготовки фахівців дошкільної освіти є важливою проблемою реформування системи вищої професійної освіти в Україні. Враховуючи сучасні загальноосвітні тенденції, зміна основної парадигми освіти конкретизується у вимогах до підготовки майбутніх вихователів, здатних успішно працювати з дітьми та батьками в ДНЗ.

Постановка проблеми, її актуальність. Проблема підготовки майбутнього вихователя за допомогою інноваційних педагогічних технологій

на сьогоднішній день є відкритою та актуальною. Стратегічні завдання вищої освіти, згідно з Програмою розвитку освіти в Україні на XXI століття, є досягнення якісно нового рівня мобільності та професійно-практичної підготовки фахівців. Адже оптимальним засобом соціальної та економічної адаптації людини до життєдіяльності в умовах ринкової економіки є її професійна підготовка як конкурентоспроможного працівника. Ця обставина зумовлює постановку питання щодо впровадження у процес навчання інноваційних педагогічних технологій [3].

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблемою інноваційної стратегії сучасної освіти займається цілий ряд вітчизняних та зарубіжних науковців: Т. Волоковська, І. Дичківська, Т. Коляда, Л. Овчаренко, В. Паламарчук, І. Підласий, Л. Хіхловський, J. Gardner, Н. Klages, Е. Petlak, S. Pokrivcakova, Z. Pietrasiński, А. Sowiński, Р. Whitefield.

Мета статті, методи дослідження. Полягає в тому, щоб розкрити тлумачення поняття «інноваційні педагогічні технології», розкрити основні методологічні вимоги, яким має відповідати будь-яка інноваційна технологія навчання, щодо емоційного розвитку у дітей дошкільного віку.

Сучасний освітній процес неможливий без інноваційного оновлення, залучення нових технологій, їх апробації та адаптації до сучасних вимог нового змісту. Значну роль у формуванні інноваційних процесів в останнє десятиріччя відіграли такі тенденції розвитку педагогічної науки й практики, як:

- поєднання інноваційних змін з освітніми реформами;
- активізація інноваційного руху педагогів-практиків;
- створення міжнародних інноваційних мереж, державних інфраструктур з координації інноваційних процесів, підтримки недержавних утворень.

Інноваційна діяльність педагогів, її результати дали змогу ствердити альтернативність педагогічних систем; подолати стереотипи педагогічної та управлінської діяльності щодо нових цілей і стратегій в освіті; поширити

мережу інформаційних джерел; підвищити соціально-педагогічну роль ініціативи освітян [2].

Щоб краще розуміти, про що йде мова, ми звернемося до тлумачення понять «інновація» та «технологія».

Термін «інновація» означає оновлення процесу навчання, який спирається, головним чином, на внутрішні фактори. Запозичення цього терміна пов'язане з бажанням виділити мотиваційний бік навчання, відмежуватися від чергових «переможних методик», які за короткий час повинні дати максимальний ефект незалежно від особливостей дітей, їхніх бажань, здібностей тощо.

Поняття «технологія» виникло у світовій педагогіці також як протиставлення існуючому поняттю «метод». Недолік методу полягає в його негнучкості та статистичності. Широкого поширення термін «технологія» («технологія в освіті») набув у 40-х рр. і був пов'язаний із застосуванням нових аудіовізуальних засобів навчання. У 60-х рр. поняття «технологія освіти» розглядалося під кутом зору програмного навчання і використання обчислювальної техніки у навчанні [4].

Інноваційні педагогічні технології розглядають не тільки як налаштованість на сприйняття, продукування і застосування нового, а насамперед як відкритість. Вони забезпечують умови розвитку особистості, здійснення її права на індивідуальний творчий внесок, на особистісну ініціативу, на свободу саморозвитку.

Інноваційні педагогічні технології мають гуманістичну спрямованість у системі освіти, зумовлену співіснуванням і складними взаєминами в науковій педагогіці й педагогічній практиці традиційної наукової педагогіки. Вони належать до системи загального наукового і педагогічного знання. Виникли і розвиваються на межі загальної інноватики, методології, теорії та історії педагогіки, психології, соціології і теорії управління, економіки освіти. Інноваційні педагогічні технології є однією з домінуючих тенденцій розвитку людства.

Інноваційні педагогічні технології є специфічними і досить складними, вони потребують особливих знань, навичок, здібностей. Інноваційні педагогічні технології в системі освіти засвідчують якісно новий етап взаємодії й розвитку науково-педагогічної та педагогічної творчості і процесів застосування її результатів. Складність, багатогранність педагогічної діяльності є чинником, що відкриває простір для багатьох педагогічних технологій, динаміка продукування яких постійно зростає.

Інноваційні педагогічні технології в сучасній дошкільній освіті розвиток науки і техніки сприяв появі нових форм навчальної комунікації, новітнім методам розв'язання освітніх завдань. З огляду на це роль вихователя набула нової якості. Він розвиває пізнавальні якості дошкільника, його життєву компетентність у різних соціальних інституціях. Водночас відбувається еволюція змісту, форм і методів навчання, яка спонукає до розробок і впровадження нових новітніх освітніх технологій. Важливе місце у підготовці майбутніх вихователів посідає самоствердження його як цілісної, освіченої, духовно багатой, інтелектуально зрілої, ініціативної особистості, здатної розвивати інноваційні технології, процеси, ідеї.

Проблеми інноваційних технологій навчання хвилюють сучасного вихователя, а тому неодноразово ставали предметом наукових досліджень. Метою державної Національної програми «Освіта» є виведення освіти в Україні на рівень розвинутих країн світу, що можливо лише за умов відходу від авторитарної педагогіки і впровадження сучасних педагогічних технологій. Саме цим зумовлена увага вихователів, методистів до інноваційних технологій.

Підвищення якості навчально-виховного процесу шляхом упровадження інноваційних технологій на засадах компетентнісного підходу до навчання та виховання дітей передбачає реалізацію гуманно-особистісного підходу до дитини; використання в навчально-виховному процесі інноваційних технологій, ефективного педагогічного досвіду; створення комфортних умов для забезпечення фізичного, психічного, емоційного здоров'я дітей [1].

Існує різноманітність завдань, багатоваріативність умов, засобів освітнього процесу, неоднозначність прояву закономірностей засвоєння змісту освіти в залежності від індивідуальних особливостей дітей тощо.

Завдання вихователя сформувати у дітей мотивацію до пізнання, що і скеровує їхню пізнавальну активність, стимулює розвиток власних почуттів та інтересів. Чим цікавіша така діяльність, тим емоційніший її вплив і тим більший ефект вона дає.

Інноваційні педагогічні технології належать до системи загального наукового і педагогічного знання. Вони виникли і розвиваються на межі загальної інноватики, методології, теорії та історії педагогіки, психології, соціології і теорії управління, економіки освіти.

За даними, що надійшли впродовж 2011р. до відділу новітніх педагогічних технологій науково-методичного центру, можна зробити попередній аналіз стану запровадження педагогічних технологій у дошкільних навчальних закладах України, умовно визначивши чотири групи.

1. Системні інноваційні педагогічні технології:

- «національний дитячий садок» Софії Русової;
- гуманно-особистісна педагогіка Василя Сухомлинського;
- технологія саморозвитку Марії Монтесорі;
- технологія вільного розвитку (педагогіка Р. Штайнера «Вальдорфський дитячий садок»).

2. Модульні та локальні інноваційні педагогічні технології:

- технології раннього навчання (Програма Fas Trac Kids, Масару Ібука, М. Зайцева, Г. Домана, В. Ліщука, Б. Нікітіна тощо);
- технологія розвитку творчої особистості Г. Альтшуллера («ТРВЗ»);
- особистісно орієнтована освіта «Крок за кроком»;
- музикотерапевтична технологія «Піснезнайка».

3. Здоров'язбережувальні, оздоровчі та здоров'яформувальні технології:

- система природного оздоровлення Порфирія Іванова «Детка»;

➤ театр фізичного виховання й оздоровлення дітей Миколи Єфименка;

➤ освітньо-оздоровчі програми з валеології; психогімнастика;

➤ оздоровчі системи східних народів.

4. Авторські, альтернативні педагогічні технології:

➤ інтегрована особистісно орієнтована технологія Світлани Якименко;

➤ технологія психолого-педагогічного проектування (П 3) (програма «Радість розвитку») Тамари Піроженко;

➤ природне виховання Лілії Блудової;

➤ школа ігромайстерності Миколи Шутя;

➤ дитяча творчість Галини Підкурғанної та ін.

Запропоновані матеріали – це творчий професійний пошук педагогів у сфері інноваційної діяльності дошкільних навчальних закладів України, який свідчить про незворотний процес створення інноваційного простору дошкільної освіти [2].

Висновки та перспективи подальших досліджень. Таким чином, одним з найважливіших стратегічних завдань на сьогоднішньому етапі модернізації вищої освіти України є забезпечення якості підготовки спеціалістів на рівні міжнародних стандартів. Розв'язання цього завдання можливе за умови зміни педагогічних методик та впровадження інноваційних технологій навчання. Адже, завдання технології взагалі полягає у визначенні найбільш ефективних шляхів та засобів досягнення будь-яких цілей діяльності.

Література

1. Базова програма розвитку дитини дошкільного віку «Я у Світі» / АПН України / О.Л. Кононко (наук.ред.та упоряд.). – 2-ге вид., випр. – К.: Світич, 2008. – 430 с. (мова – укр.).

2. Формування інноваційного простору дошкільної освіти: наук. – метод. посіб. / упоряд. Н. В. Любченко, О. А. Прокопенко; А. С. Виноградова за

ред. Є. Р. Чернишової / Ун -т менедж. освіти НАПН України. – К., 2012. – Ч. 1. – 112 с. (мова – укр.).

3. Чубко О. П. Інноваційні технології навчання в контексті педагогічної підготовки майбутнього вчителя [Електронний ресурс] / О. П. Чубко Режим доступу : [file:///C:/Users/user/Downloads/VchdpuP_2013_1_108_37%20\(2\).pdf](file:///C:/Users/user/Downloads/VchdpuP_2013_1_108_37%20(2).pdf) (мова – укр.).

4. Чурікова-Кушнір О. Д. Інноваційні технології навчання майбутніх учителів музики у ВНЗ [Електронний ресурс] / О. Д. Чурікова-Кушнір – Режим доступу : file:///C:/Users/user/Downloads/Nzsp_2013_1_34.pdf (мова – укр.).

«Матеріал надійшов до редакції 5 березня 2018 р.»

Bibliography

1. The basic program of development of a child of preschool age «I am in the World»/ APN Ukrayiny` / O. L. Kononko (nauk.red.ta uporyad.). – 2-ge vy`d., vy`pr. – K.: Svity`ch, 2008. – 430 s.
2. Formation of the innovative space of preschool education: nauk. –metod. posib. / uporyad. N. V. Lyubchenko, O. A. Prokopenko; A. S. Vy`nogradova za red. Ye. R. Cherny`shovoyi / Un -t menedzh. osvity` NAPN Ukrayiny`. – K., 2012. – Ch. 1. – 112 s.
3. Chubko O. P. Innovative learning technologies in the context of teacher training future teacher [Eelectronic recourse] / O. P. Chubko Rezhy`m dostupu: [file:///C:/Users/user/Downloads/VchdpuP_2013_1_108_37%20\(.df](file:///C:/Users/user/Downloads/VchdpuP_2013_1_108_37%20(.df)
4. Churikova-Kushnir O. D. Innovative technologies of future music teachers training at universities [Eelectronic recourse] / O. D. Churikova Kushnir Rezhy`m dostupu : file:///C:/Users/user/Downloads/Nzsp_p_2013_1_34.pdf.